

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 2000-2001**

20 FEBRUARI 2001

Wetsvoorstel betreffende de euthanasie**AMENDEMENTEN****Nr. 605 VAN MEVROUW de T' SERCLAES**

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5ter

Het 3º van het voorgestelde vierde lid van dit artikel aanvullen als volgt:*«, de ontwikkeling van deze aandoening en de verleende zorg».*

Verantwoording

De medische toestand waarin de patiënt zich bevond, kan beter worden ingeschat.

*Zie:***Stukken van de Senaat:****2-244 - 2000/2001:**

Nr. 1: Wetsvoorstel van de heer Mahoux, mevrouw Leduc, de heer Monfils en de dames Vanlerberghe, Nagy en De Roeck.

Nrs. 2 tot 18: Amendementen.

SÉNAT DE BELGIQUE**SESSION DE 2000-2001**

20 FÉVRIER 2001

Proposition de loi relative à l'euthanasie**AMENDEMENTS****Nº 605 DE MME de T' SERCLAES**

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5ter

Compléter le 3º de l'alinéa 4 de l'article 5ter proposé, par ce qui suit:*«, son évolution ainsi que les différents soins prodigués».*

Justification

Permet de mieux saisir la situation médicale dans laquelle se trouvait le patient.

*Voir:***Documents du Sénat:****2-244 - 2000/2001:**

Nº 1: Proposition de loi de M. Mahoux, Mme Leduc, M. Monfils et Mmes Vanlerberghe, Nagy et De Roeck.

Nºs 2 à 18: Amendements.

Nr. 606 VAN MEVROUW de T' SERCLAES

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5ter

Het 7° van het voorgestelde vierde lid van dit artikel, vervangen als volgt:

« 7° *Of het overlijden van de patiënt binnen afzienbare termijn al dan niet voorzienbaar was en of hij zich bevond in de voorwaarden als bedoeld in artikel 3 dan wel in artikel 4 van deze wet. »*

Nr. 607 VAN MEVROUW de T' SERCLAES

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5ter

Het 9° van het voorgestelde vierde lid van dit artikel, vervangen als volgt:

« 9° *de wijze waarop de arts de voorwaarden en procedures van deze wet heeft nageleefd ».*

Nr. 608 VAN MEVROUW de T' SERCLAES

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5ter

Het voorgestelde artikel aanvullen met een nieuw lid, luidende :

« *De commissie kan de arts verzoeken zijn verslag mondeling of schriftelijk aan te vullen indien dat nodig is om zijn optreden juist te beoordelen. »*

Verantwoording

Het Nederlandse wetsontwerp bevat deze mogelijkheid. Hierdoor kan de situatie waarmee de arts te maken had, beter worden ingeschat.

Nr. 609 VAN MEVROUW de T' SERCLAES

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5quinquies

In het tweede lid van het voorgestelde artikel, na het woord «instellingen» de woorden «en verzorgingsinstellingen» invoegen.

Nº 606 DE MME de T' SERCLAES

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5ter

Remplacer le 7° de l'alinéa 4 de l'article 5ter proposé, par ce qui suit:

« 7° *Si le décès du patient était ou non prévisible à brève échéance et s'il se trouvait dans les conditions de l'article 3 ou de l'article 4 de la présente loi. »*

Nº 607 DE MME de T' SERCLAES

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5ter

Remplacer le 9° de l'alinéa 4 de l'article 5ter proposé, par ce qui suit:

« 9° *la manière dont le médecin a rencontré les conditions et procédures de la présente loi ».*

Nº 608 DE MME de T' SERCLAES

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5ter

Compléter l'article 5ter proposé par un alinéa nouveau, rédigé comme suit:

« *La commission peut inviter le médecin à compléter son rapport verbalement ou par écrit si cela s'avère nécessaire pour apprécier correctement son action. »*

Justification

Cette possibilité est prévue par le projet de loi hollandais. Elle permet de mieux apprécier la situation concrète à laquelle le médecin a dû faire face.

Nº 609 DE MME de T' SERCLAES

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5quinquies

À l'alinéa 2 de l'article 5quinquies proposé, insérer après le mot «institutions» les mots «et établissements de soins ».

Nr. 610 VAN MEVROUW de T' SERCLAES

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5*quinquies*

In de letter a) van het voorgestelde eerstelid van dit artikel, de woorden «het tweede deel van» doen vervallen.

Nr. 611 VAN DE HEER VANDENBERGHE

(Subamendement op amendement nr. 17 van mevrouw Vanlerberghe c.s.)

Art. 5

Aan het voorgestelde artikel 5 volgende wijzigingen aanbrengen:

A. Tussen de woorden «binnen vier dagen het» en de woorden «volledig ingevulde registratiedocument», de woorden «door hem» invoegen.

B. Tussen de woorden «volledig ingevulde» en de woorden «registratiedocument», de woorden «door hem ondertekende» invoegen.

Verantwoording

A. De voorgestelde bepaling voorziet enkel dat de arts die euthanasie toepast, het volledig ingevulde registratieformulier dient te bezorgen aan de commissie.

Het is evenwel noodzakelijk dat deze arts het registratieformulier ook zelf heeft ingevuld.

B. In elk geval dient voorzien te worden dat de arts die de euthanasie toepaste, het registratiedocument zelf dient te ondertekenen.

Nr. 612 VAN DE HEER VANDENBERGHE

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5*ter*

Aan artikel 5*ter* volgende wijzigingenaanbrengen:

A. In het eerste lid, de woorden «de arts» vervangen door de woorden «de arts die euthanasie heeft toegepast».

B. In het tweede lid, de woorden «door de arts» vervangen door de woorden «door diezelfde arts».

Nº 610 DE MME de T' SERCLAES

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5*quinquies*

Au a) de l'alinéa 1er de l'article 5*quinquies* proposé, supprimer les mots «second volet du».

Nathalie de T' SERCLAES.

Nº 611 DE M. VANDENBERGHE

(Sous-amendement à l'amendement n° 17 de Mme Vanlerberghe et consorts)

Art. 5

À l'article 5 proposé, apporter les modifications suivantes :

A. Entre les mots «visé à l'article 5*ter*» et le mot «dûment», insérer les mots «qu'il a».

B. Entre les mots «dûment complété» et les mots «à la commission», insérer les mots «et signé».

Justification

A. La disposition proposée prévoit uniquement que le médecin qui pratique l'euthanasie est tenu de remettre le document d'enregistrement dûment complété à la commission.

Il est cependant nécessaire que ce document ait été complété par le médecin même.

B. On doit prévoir en tout cas que le médecin qui a pratiqué l'euthanasie est tenu de signer lui-même le document d'enregistrement.

Nº 612 DE M. VANDENBERGHE

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5*ter*

À l'article 5*ter*, apporter les modifications suivantes :

A. À l'alinéa 1er, remplacer les mots «complété par le médecin pour chaque cas d'euthanasie» par les mots «complété pour chaque cas d'euthanasie par le médecin qui a pratiqué celle-ci».

B. À l'alinéa 2, remplacer les mots «le médecin» par les mots «le même médecin».

Verantwoording	Justification
<p>De voorgestelde tekst maakt niet duidelijk dat de arts die de euthanasie heeft toegepast het registratiedocument heeft ingevuld, maar maakt het ook mogelijk dat dit bijvoorbeeld gebeurt door de behandelende arts, die niet noodzakelijk dezelfde is.</p> <p>Deze dubbelzinnigheid dient te worden vermeden.</p>	<p>Le texte proposé ne dit pas clairement que le document d'enregistrement est complété par le médecin qui a pratiqué l'euthanasie, mais il permet aussi que le document soit complété, par exemple, par le médecin traitant, qui n'est pas nécessairement la même personne.</p> <p>Il y a lieu d'éviter cette ambiguïté.</p>
<p>Nr. 613 VAN DE HEER VANDENBERGHE</p> <p>(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)</p>	<p>Nº 613 DE M. VANDENBERGHE</p> <p>(Sous-amendement à l'amendement nº 18 de Mme De Roeck et consorts)</p>
<p>Art. 5<i>quinquies</i></p> <p>In b) van het voorgestelde artikel, de woorden «en geëvalueerd» doen vervallen.</p>	<p>Art. 5<i>quinquies</i></p> <p>Au b) de l'article proposé, supprimer les mots «et une évaluation».</p>
<p>Verantwoording</p> <p>De voorgestelde bepaling voorziet dat de commissie, die enerzijds gelastigd is met de «controle» op de naleving van de voorwaarden bedoeld in artikel 3 en 4 door de arts, anderzijds de evaluatie van de toepassing van deze wet dient op te maken.</p> <p>Deze tweeledige opdracht mag niet worden gecombineerd.</p> <p>Door aan de commissie een controletaak op te dragen, waarbij zij bovendien slechts die gevallen doorzendt aan het parket waarbij zij, met een twee derde meerderheid, tot het besluit kwam dat de voorwaarden niet «of niet voldoende» werden nageleefd oefent zij eerstens <i>de facto</i> een eigen vervolgings- en seponeringsbeleid uit. Naast de ongrondwettelijkheid van dergelijke regeling, zoals eerder aangehaald door de indieners van dit amendement, wordt deze situatie nog versterkt nu diezelfde commissie haar controlebeleid terzake dient te evalueren en bijvoorbeeld nieuwe «(niet-)doorverwijzingsgronden» (hetzij «vervolgingsgronden» of «seponeringsgronden» kan voorstellen in deze evaluatie). Bovendien gaat de terminologie «toepassing van deze wet» zelfs verder dan het enkel evalueren van het eigen controlebeleid, maar betreft zij hoedanook het vervolgings- en opsporingsbeleid zoals uitgeoefend door het openbaar ministerie.</p> <p>Artikel 151 van de Grondwet voorziet uitdrukkelijk de exclusieve bevoegdheid met betrekking tot de richtlijnen van het strafrechtelijk beleid, inclusief het opsporings- en vervolgingsbeleid in hoofd van de minister van Justitie, hiertoe desgevallend bijgestaan door het college van procureurs-generaal, zoals voorzien in artikel 143ter van de wet van 4 maart 1997.</p> <p>Het komt dus geenszins toe aan de evaluatiecommissie om haar eigen controlebeleid noch het vervolgings- en opsporingsbeleid ingevolge de toepassing van deze wet te evalueren.</p> <p>Wél heeft de «evaluatie»-commissie een nuttige taak in het verzamelen van de statistische gegevens, voorzien van enige toelichting, welke dienen te worden overgemaakt aan de Wetgevende Kamers, die er op hun beurt de nuttige conclusies kunnen uittrekken en hieruit voorstellen overmaken aan de minister van Justitie.</p> <p>De «evaluatie»-functie dient derhalve te worden geschrapt.</p>	<p>Justification</p> <p>La disposition proposée prévoit que la commission chargée de «contrôler» le respect par le médecin des conditions visées aux articles 3 et 4, devra faire par ailleurs une évaluation de l'application de la loi.</p> <p>On ne peut pas combiner cette double mission.</p> <p>Étant chargée d'une mission de contrôle, à l'occasion de laquelle elle ne transmet en outre au parquet que les cas pour lesquels elle estime, à la majorité des deux tiers, que les conditions n'ont pas été respectées ou «pas suffisamment», la commission applique tout d'abord <i>de facto</i> sa propre politique en matière de poursuites et de classement. En plus du caractère inconstitutionnel d'un tel système, déjà mis en évidence par les auteurs du présent amendement, cet état de choses se trouve encore aggravé du fait que cette même commission devra évaluer sa politique de contrôle en la matière et pourra, dans le cadre de cette évaluation, proposer par exemple de nouveaux motifs de renvoi ou de non-renvoi (c'est-à-dire de «poursuites» ou de «classement sans suite»). Qui plus est, la terminologie utilisée — «l'application de la présente loi» — va au-delà de la simple évaluation de la politique de contrôle de la commission elle-même puisqu'elle englobe également la politique de poursuite et de classement suivie par le ministère public.</p> <p>L'article 151 de la Constitution dispose expressément que le ministre de la Justice est exclusivement compétent pour arrêter les directives de la politique criminelle, y compris en matière de politique de recherche et de poursuite, en se faisant assister le cas échéant par le collège des procureurs généraux, comme le prévoit l'article 143ter de la loi du 4 mars 1997.</p> <p>Il n'appartient donc nullement à la commission d'évaluation de procéder à une évaluation de sa propre politique de contrôle ou de la politique en matière de recherche et de poursuite menée en application de la présente loi.</p> <p>La commission d'évaluation a par contre un rôle utile à jouer en rassemblant des données statistiques, assorties de quelques commentaires, qui devront être transmises aux Chambres législatives, lesquelles pourront en tirer les conclusions utiles et transmettre des propositions au ministre de la Justice.</p> <p>Il y a lieu par conséquent de supprimer la fonction «d'évaluation» attribuée à la commission.</p>

Nr. 614 VAN DE HEER VANDENBERGHE

(Subsidiair amendement op amendement nr. 613 — Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5quinquies

In b) van het voorgestelde artikel, het woord «geëvalueerd» vervangen door het woord «toegelicht».

Verantwoording

Zie verantwoording bij amendement nr. 613.

Deze verwoording leunt beter aan bij de werkelijke opdracht die de commissie kan uitoefenen.

Nr. 615 VAN DE HEER VANDENBERGHE

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5quinquies

In b) van het voorgestelde artikel, tussen de woorden «toepassing van deze wet» en de woorden «wordt aangegeven», de woorden «en de ontwikkelingen in de toepassing ervan» invoegen.

Verantwoording

Het is nuttig dat de commissie niet enkel toelichting verstrekkt bij de toepassing van de wet, maar ook de ontwikkelingen in deze toepassing aangeeft in haar tweejaarlijks verslag.

Nr. 616 VAN DE HEER VANDENBERGHE

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5quinquies

In het c) van het voorgestelde artikel, de woorden «inzake de uitvoering van deze wet» vervangen door de woorden «die kunnen leiden tot een betere medische begeleiding en psycho-sociale opvang van ongeneeslijk zieken, inzonderheid de verbetering en uitbreiding van de palliatieve zorgverlening».

Verantwoording

De verwerking van de statistische gegevens moet de commissie in staat stellen na te gaan op welke vlakken (en bijvoorbeeld ook in welke milieus en regio's) de vraag naar euthanasie preventief kan worden benaderd.

Meer specifiek dient de commissie maatregelen voor te stellen met betrekking tot de verbetering en uitbreiding van de palliatieve zorgverlening; gezien ook niet-terminale patiënten binnen het toepassingsgebied van de wet vallen zijn, aanbevelingen met

Nº 614 DE M. VANDENBERGHE

(Amendement subsidiaire à l'amendement n° 613 — Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5quinquies

Au b) de l'article proposé, remplacer les mots «et une évaluation» par les mots «et un commentaire».

Justification

Voir la justification de l'amendement n° 613.

Cette formulation correspond mieux à la vraie mission que la commission peut exercer.

Nº 615 DE M. VANDENBERGHE

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5quinquies

À l'article proposé, compléter le b) par les mots «et de l'évolution constatée dans l'application de celle-ci».

Justification

Il serait utile que, dans le rapport qu'elle établit tous les deux ans, la commission commente non seulement l'application de la loi, mais aussi l'évolution constatée dans l'application de celle-ci.

Nº 616 DE M. VANDENBERGHE

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5quinquies

Au c) de l'article proposé, remplacer les mots «concernant l'exécution de la présente loi» par les mots «susceptibles de conduire à un meilleur encadrement médical et à un meilleur accompagnement psychosocial des patients incurables, en particulier à l'amélioration et à l'extension des soins palliatifs».

Justification

Le traitement des données statistiques doit permettre à la commission de vérifier à quels niveaux (et par exemple aussi dans quels milieux et régions) la demande d'euthanasie peut être abordée sous l'angle de la prévention.

De manière plus spécifique, la commission doit proposer des mesures relatives à l'amélioration et à l'extension des soins palliatifs; comme le champ d'application de la loi comprend aussi les patients autres que ceux en phase terminale, il s'impose tout

betrekking tot een betere medische begeleiding en psycho-sociale opvang evenzeer noodzakelijk.

Nr. 617 VAN DE HEER VANDENBERGHE

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5octies

Deeerstezinvanhetvoorgesteldeartikelaanvullen als volgt:

«tenzij de wet hem tot mededeling verplicht, hij in rechte wordt geroepen om getuigenis af te leggen of uit zijn opdracht de noodzaak tot mededeling voortvloeit».

Verantwoording

De voorgestelde libellering maakt het onmogelijk dat leden van de controlecommissie gegevens, al dan niet op vraag, overmaken aan het openbaar ministerie; ook de getuigen, de vertrouwenspersonen en te raadplegen artsen of verplegend personeel ressorteren onder dit toepassingsgebied, hetgeen een controle door het openbaar ministerie bemoeilijkt.

Bovendien is de libellering contradictoir met de verplichting van de arts die euthanasie heeft toegepast om het registratiedocument over te maken aan de controlecommissie.

Nr. 618 VAN DE HEER VANDENBERGHE

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5octies

In het voorgestelde artikel, het woord «mede» doen vervallen.

Verantwoording

Dit woord is overbodig.

Nr. 619 VAN DE HEER VANDENBERGHE

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 6

In het derde lid van het voorgestelde artikel, het woord «gemandateerde» vervangen door het woord «vertrouwenspersoon».

Verantwoording

Aanpassing in het licht van het voorgestelde artikel 4, zoals gewijzigd ingevolge de opmerkingen van de indiener van dit amendement.

autant de formuler des recommandations relatives à l'amélioration de l'encadrement médical et de l'accompagnement psycho-social.

Nº 617 DE M. VANDENBERGHE

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5octies

Compléter la première phrase de l'article proposé, comme suit :

«sauf si la loi lui impose une obligation de communication, s'il est convoqué en justice pour témoigner ou si l'obligation de communication découle de sa mission».

Justification

Le libellé proposé empêche les membres de la commission de contrôle de transmettre, d'initiative ou sur demande, des données au ministère public; les témoins, les personnes de confiance et les médecins ou le personnel soignant à consulter tombent également dans ce champ d'application, ce qui complique le contrôle à exercer par le ministère public.

De plus, le libellé est en contradiction avec l'obligation du médecin qui a pratiqué l'euthanasie de transmettre le document d'enregistrement à la commission de contrôle.

Nº 618 DE M. VANDENBERGHE

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5octies

Dans le texte néerlandais de l'article proposé, supprimer le mot «mede».

Justification

Ce mot est superflu.

Nº 619 DE M. VANDENBERGHE

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 6

À l'alinéa 3 de l'article proposé, remplacer les mots «le mandataire» par les mots «la personne de confiance».

Justification

Adaptation à la lumière de l'article 4 proposé, tel qu'il a été modifié consécutivement aux observations de l'auteur du présent amendement.

Nr. 620 VAN DE HEER VANDENBERGHE

HOOFDSTUK VII (nieuw)

Eenhoofdstuk VII(nieuw) invoegen, houdende artikel 10bis, luidend als volgt:

« *Hoofdstuk VII*

Inwerkingtreding

Artikel 10bis

Met uitzondering van artikelen 5bis, 5ter, 5sexies en 5septies, treedt deze wet in werking ten vroegste een jaar na de inwerkingtreding van de wet van ... betreffende de palliatieve zorg, en pas nadat het in artikel 5ter bedoelde registratiedocument beschikbaar is.»

Verantwoording

De hoorzittingen wezen meermaals uit dat het palliatief zorgaanbod in België nog onvoldoende is.

Nu een voldoende palliatieve zorgverlening de vraag naar euthanasie preventief kan uitsluiten, is het noodzakelijk dat deze palliatieve zorgverlening beschikbaar is. Pas dan kan als *ultimum remedium*, en onder de strikt wettelijke bepaalde voorwaarden, overgegaan worden tot euthanasie in uitzonderlijke situaties.

Deze wet kan dan ook pas in werking treden nadat de wet op de palliatieve zorgverlening in werking is gestreden.

Bovendien kan de wet pas in werking treden indien de commissie ook het voorziene registratiedocument heeft opgesteld.

Om evenwel de commissie in staat te stellen dit registratiedocument op te stellen, dient een uitzondering voorzien te worden op deze inwerkingtreding voor artikel 5bis (installatie commissie), 5ter (opstellen registratiedocument), 5sexies (administratief kader) en 5septies (werkingskosten en personeelskosten). De commissie moet aldus reeds samengesteld en geïnstalleerd zijn vooraleer de overige bepalingen van de wet in werking kunnen treden.

Nr. 621 VAN DE HEER VANDENBERGHE

(Subsidiair amendement op amendement nr. 620 van de heer Vandenberghe)

HOOFDSTUK VII (nieuw)

Eenhoofdstuk VII(nieuw) invoegen, houdende artikel 10bis, luidende als volgt:

« *Hoofdstuk VII*

Inwerkingtreding

Artikel 10bis

Met uitzondering van artikelen 5bis, 5ter, 5sexies en 5septies, treedt deze wet pas in werking na de in-

Nº 620 DE M. VANDENBERGHE

CHAPITRE VII (nouveau)

Insérer un chapitre VII(nouveau), contenant l'article 10bis, rédigé comme suit :

« *Chapitre VII*

Entrée en vigueur

Article 10bis

À l'exception des articles 5bis, 5ter, 5sexies et 5septies, la présente loi entrera en vigueur au plus tôt un an après l'entrée en vigueur de la loi du ... relative aux soins palliatifs et seulement après que le document d'enregistrement visé à l'article 5ter sera disponible.»

Justification

Les auditions ont montré à plusieurs reprises que l'offre de soins palliatifs est encore insuffisante en Belgique.

Étant donné qu'une offre suffisante de soins palliatifs permet de prévenir les demandes d'euthanasie, il est nécessaire que ces soins palliatifs soient disponibles. Alors seulement, on pourra, dans des situations exceptionnelles et moyennant le respect de conditions strictement définies par la loi, avoir recours au remède ultime que constitue l'euthanasie.

La présente loi ne pourra donc entrer en vigueur qu'après la loi relative aux soins palliatifs.

De plus, elle ne pourra entrer en vigueur qu'une fois que la commission aura arrêté le document d'enregistrement prévu.

Mais pour permettre à la commission d'arrêter ce document d'enregistrement, il y a lieu de prévoir une exception à cette entrée en vigueur pour les articles 5bis (installation de la commission), 5ter (établissement du document d'enregistrement), 5sexies (cadre administratif) et 5septies (frais de fonctionnement et de personnel). La commission doit donc être composée et installée avant que les autres dispositions de la loi ne puissent entrer en vigueur.

Nº 621 DE M. VANDENBERGHE

(Amendement subsidiaire à l'amendement n° 620 de M. Vandenberghe)

CHAPITRE VII (nouveau)

Insérer un chapitre VII(nouveau), contenant l'article 10bis, rédigé comme suit :

« *Chapitre VII*

Entrée en vigueur

Article 10bis

À l'exception des articles 5bis, 5ter, 5sexies et 5septies, la présente loi n'entrera en vigueur qu'après

werkingtreding van de wet van ... betreffende de palliatieve zorg, en pas nadat het in artikel 5ter bedoelde registratiedocument beschikbaar is. »

Verantwoording

Dit amendement herneemt de bewoordingen van amendement nr. 620, met dit verschil dat niet langer wordt voorzien in een termijn van een jaar tussen de inwerkingtreding van de wet betreffende de palliatieve zorg en de inwerkingtreding van huidige wet betreffende de euthanasie.

Hugo VANDENBERGHE.

Nr. 622 VAN DE HEER GALAND

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5bis

In de voorgestelde § 2, eerste lid, vierde volzin, van dit artikel:

- A. Tussen de woorden « vier leden » en het woord « komen », de woorden « die arts noch jurist zijn, » invoegen.**
- B. De woorden «de problematiek» vervangen door de woorden «de begeleiding».**
- C. Vóór het woord «ongeneeslijk» de woorden «ernstig en » invoegen.**

Verantwoording

De tekst wordt duidelijker en samenhangender gemaakt.

Nr. 623 VAN DE HEER GALAND

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5bis

In § 2, eerstelid, van dit artikel, de vierde volzin vervangen als volgt:

« *Vier leden zijn jurist, van wie er minstens twee hoogleraar in de rechten zijn aan een Belgische universiteit.* »

Verantwoording

De tekst wordt duidelijker en samenhangender gemaakt.

l'entrée en vigueur de la loi du ... relative aux soins palliatifs et seulement après que le document d'enregistrement visé à l'article 5ter sera disponible. »

Justification

Le présent amendement reprend les termes de l'amendement n° 620 à cette différence près qu'il ne prévoit plus de délai d'un an entre l'entrée en vigueur de la loi relative aux soins palliatifs et celle de la présente loi relative à l'euthanasie.

Nº 622 DE M. GALAND

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5bis

Apporter au § 2, alinéa 1er, 4e phrase, de l'article 5bis proposé, les modifications suivantes :

- A. Insérer entre les mots «quatre membres» et le mot «sont», les mots «qui sans être médecin ou juriste».**
- B. Remplacer les mots «la problématique» par les mots «l'accompagnement».**
- C. Insérer après le mot «maladie», les mots «grave et».**

Justification

Il s'agit d'améliorer la clarté et la cohérence du texte.

Nº 623 DE M. GALAND

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5bis

Au § 2, alinéa 1er, de l'article 5bis proposé, remplacer la troisième phrase par ce qui suit :

« *Quatre membres sont juristes, dont deux au moins sont professeurs de droit dans une université belge.* »

Justification

Il s'agit de rendre le texte plus clair et plus cohérent.

Nr. 624 VAN DE HEER GALAND

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5bis

In § 2, derde lid, de laatste volzin vervangen als volgt:

«Deze voorzitters worden verkozen bij een dubbele meerderheid van de respectieve taalgroepen.»

Verantwoording

Voor de goede werking van de commissie moeten de voorzitters kunnen rekenen op een ruim vertrouwen van alle leden.

Nr. 625 VAN DE HEER GALAND

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5bis

In § 3 van dit artikel, de tweede en laatste volzin doen vervallen.

Verantwoording

Als de commissie zelf haar huishoudelijk reglement kan opstellen, hoeft men niet al een deel daarvan in de wet uit te werken.

Nr. 626 VAN DE HEER GALAND

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5ter

In de Franse tekst van het 5º van het voorgestelde vierde lid van dit artikel, de woorden «pouvait être» vervangen door de woorden «a été».

Verantwoording

Tekstwijziging.

Nr. 627 VAN DE HEER GALAND

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5ter

Het 6º van het vierde lid van dit artikel vervangen als volgt: «op basis van welke elementen men zich ervan heeft vergewist dat het verzoek vrijwillig, overwogen en herhaald is en niet tot stand is gekomen als gevolg van enige externe druk».

Verantwoording

Verbetering van de tekst en overeenstemming met het verbeerde artikel 3.

Nº 624 DE M. GALAND

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5bis

Au § 2, alinéa 3, de l'article 5bis proposé, remplacer la dernière phrase par la phrase suivante :

«Les présidents sont élus à la double majorité des groupes linguistiques respectifs.»

Justification

Il convient, pour assurer le bon fonctionnement de la commission, que les présidents bénéficient d'une large confiance de l'ensemble de celle-ci.

Nº 625 DE M. GALAND

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5bis

Supprimer la deuxième phrase du § 3 de l'article 5bis proposé.

Justification

Si la commission établit elle-même son règlement intérieur, il n'y a pas lieu d'en préciser déjà une partie du contenu.

Nº 626 DE M. GALAND

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5ter

Au 5º de l'alinéa 4 de l'article 5ter proposé, remplacer les mots «pouvait être» par les mots «a été».

Justification

Modification formelle.

Nº 627 DE M. GALAND

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5ter

Au 6º de l'alinéa 4 de l'article 5ter proposé, remplacer les mots «s'il y a lieu de parler» par les mots «les éléments qui ont permis de s'assurer que la demande a été formulée de manière volontaire, réfléchie et répétée et sans pressions extérieures».

Justification

Amélioration formelle et prise en considération de la correction apportée à l'article 3.

Nr. 628 VAN DE HEER GALAND

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5*quater*

In het eerste lid de woorden «Zij gaat ... na» vervangen door de woorden «Zij evalueert».

Verantwoording

In de commissie zitten vooral artsen en juristen, onder wie ook hoogleraren. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat zij zich beperken tot een zuiver formele controle. Zij moeten effectief beoordelen in hoeverre de opgelegde voorwaarden zijn nageleefd.

Nr. 629 VAN DE HEER GALAND

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5*quater*

Tussen het eerste en het tweede lid van dit artikel een lid invoegen, luidende :

«Zij vraagt de behandelende arts of hij voor de commissie wil verschijnen teneinde zijn aanpak en zijn optreden mondeling toe te lichten.»

Verantwoording

De discussie tussen de arts en de commissie moet mogelijk zijn en bevorderd worden.

Het spreekt vanzelf dat de commissie de arts om nadere toelichtingen kan vragen, zo zij dat wenst.

Maar met dit amendement willen we ervoor zorgen dat de arts in elk geval te horen krijgt dat de anonimiteit is opgeheven.

Nr. 630 VAN MEVROUW NYSSENS

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5*bis*

De tweede zin van § 3 van het voorgestelde artikel 5*bis* doen vervallen.

Verantwoording

Alle leden van de commissie moeten aanwezig zijn als zij beraadslaagt in het kader van haar controletaak, bedoeld in artikel 5*quater*.

Nº 628 DE M. GALAND

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5*quater*

À l'alinéa 1er de l'article 5*quater* proposé, remplacer les mots «elle contrôle» par les mots «elle évalue».

Justification

Si la commission est composée principalement de médecins et de juristes dont des professeurs d'université, ce n'est pas pour effectuer un contrôle de type strictement formel mais pour effectuer une réelle évaluation du soin avec lequel les conditions ont été appréciées.

Nº 629 DE M. GALAND

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5*quater*

Insérer entre l'alinéa 1er et l'alinéa 2 de l'article 5*quater* proposé, un alinéa nouveau, rédigé comme suit :

«Elle demande au médecin traitant s'il souhaite rencontrer la commission afin de préciser oralement sa démarche et son action.»

Justification

Il s'agit de rendre possible et d'encourager la discussion entre le médecin et la commission.

Il va de soi que si la commission le souhaite, elle peut inviter le médecin à se faire entendre.

Mais l'amendement vise à ce que, dans tous les cas, le médecin soit averti de la levée de l'anonymat.

Paul GALAND.

Nº 630 DE MME NYSSENS

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5*bis*

Supprimer la 2e phrase du § 3 de l'article 5*bis* proposé.

Justification

Il importe que l'ensemble des membres de la commission soit présent lorsque la commission délibère dans le cadre de sa mission de contrôle visée à l'article 5*quater*.

Nr. 631 VAN MEVROUW NYSSSENS

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s. — Subsidiair amendement op amendement nr. 630 van mevrouw Nyssens)

Art. 5bis**De voorgestelde § 3 van dit artikel aanvullen als volgt:**

«Die kamers zijn zo samengesteld dat zij de samenstelling van de commissie weergeven.»

Verantwoording

Deze vermelding is overgenomen uit de regels voor de samenstelling van ons Raadgevend Comité voor bio-ethiek. Men moet ervoor zorgen dat de samenstelling van de kamers gelijkloopt met die van de commissie in haar geheel, namelijk dat in de kamers een vertegenwoordiging is zowel van de doctors in de geneeskunde, als van de juristen en advocaten, de ethici, de beoefenaars van de verpleegkunde en de verenigingen voor de verdediging van de rechten van de patiënt.

Nr. 632 VAN MEVROUW NYSSSENS

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s. — Subsidiair amendement op amendement nr. 470 van mevrouw Nyssens)

Art. 5quater**In het voorgestelde eerste lid van dit artikel, de woorden «de artikelen 3, 4 en 4bis» vervangen door de woorden «de artikelen 3 tot 5».****Verantwoording**

Zowel de voorwaarden en procedures met betrekking tot de euthanasie van een patiënt die bij bewustzijn (artikel 3) en van een patiënt die het bewustzijn verloren heeft (artikel 4), als de voorwaarden met betrekking tot het registratiedocument (artikelen 5 en 5ter) moeten vervuld zijn. Het is de bedoeling dat de commissie eveneens nagaat of de arts het registratiedocument overgezonden heeft, of hij het binnen de wettelijk voorschreven termijnen overgezonden heeft en of dit registratiedocument naar behoren ingevuld is met de vermeldingen die bij artikel 5ter voorgeschreven zijn.

Naar onze mening zou de commissie kunnen aannemen dat er twijfel bestaat en de opheffing van de anonimiteit vragen om het dossier nader te onderzoeken, indien het registratiedocument niet nauwgezet is ingevuld (bijvoorbeeld indien het onduidelijk is of het een aantal bij artikel 5ter voorgeschreven vermeldingen niet bevat) of indien het buiten de termijn overgezonden is.

Nr. 633 VAN MEVROUW NYSSSENS

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s. — Subsidiair amendement op amendement nr. 582 van mevrouw Nyssens)

Art. 5quater**Het voorgestelde tweede lid van dit artikel vervangen als volgt:**

«De commissie geeft een advies binnen twee maanden na de ontvangst van het registratiedocument.»

Nº 631 DE MME NYSSSENS

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts — Amendement subsidiaire à l'amendement n° 630 de Mme Nyssens)

Art. 5bis**Compléter le § 3 de l'article 5bis proposé par ce qui suit:**

«Ces chambres sont composées de manière à refléter la composition de la commission.»

Justification

Cette mention est empruntée aux dispositions réglant la composition de notre Comité consultatif de bioéthique. Il s'agit de veiller à ce que les chambres soient composées de manière similaire à la commission dans son ensemble, à savoir que tant les docteurs en médecine, que les juristes ou avocats, éthiciens, praticiens de l'art infirmier et membres d'associations pour la défense des droits des patients y soient représentés.

Nº 632 DE MME NYSSSENS

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts — Amendement subsidiaire à l'amendement n° 470 de Mme Nyssens)

Art. 5quater**Remplacer, à l'alinéa 1er de l'article 5quater proposé, les mots «les articles 3, 4 et 4bis» par les mots «les articles 3 à 5».****Justification**

Ce sont les conditions et procédures relatives tant à l'euthanasie d'un patient conscient (article 3), et d'un patient inconscient (article 4), que les conditions relatives au document d'enregistrement (article 5 et article 5ter) qui doivent être remplies. Il s'agit pour la commission de vérifier également si le médecin a renvoyé le document d'enregistrement, s'il l'a renvoyé dans les délais prescrits par la loi et si ce document d'enregistrement a été dûment complété par rapport aux mentions énoncées à l'article 5ter.

Il nous semble que si le document d'enregistrement n'a pas été complété de façon consciente (par exemple qu'il est imprécis ou qu'il omet certaines mentions prescrites par l'article 5ter) ou qu'il est renvoyé hors délai, la commission pourrait considérer qu'il y a doute et demander à lever l'anonymat pour examiner plus amplement le dossier.

Nº 633 DE MME NYSSSENS

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts — Amendement subsidiaire à l'amendement n° 582 de Mme Nyssens)

Art. 5quater**Remplacer l'alinéa 2 de l'article 5quater proposé par ce qui suit :**

«Elle rend un avis dans un délai de deux mois à dater de la réception du document d'enregistrement.»

Verantwoording	Justification
<p>Om geen dubbelzinnigheid te doen ontstaan in verband met de controlefunctie die de commissie uitoefent, moet worden vermeld dat de commissie geen beslissing neemt die een of ander « voorafgaand vonnis » vormt maar dat ze een gewoon advies uitbrengt.</p> <p>Het is overigens raadzaam te vermelden vanaf welk tijdstip de termijn wordt berekend.</p>	<p>Pour ne pas créer l'ambiguïté concernant la fonction de contrôle exercée par la commission, il importe de préciser que la commission ne rend pas une décision qui constituerait un « pré-jugement » mais qu'elle rend un simple avis.</p> <p>Par ailleurs, il convient d'indiquer le point de départ pour le calcul du délai.</p>
Nr. 634 VAN MEVROUW NYSSENS	Nº 634 DE MME NYSSENS
Art. 6	Art. 6
Het voorgestelde eerste lid van dit artikel vervangen als volgt:	Remplacer l'alinéa 1er de cet article par ce qui suit :
<p><i>« Geen beoefenaar van de geneeskunde noch van de verpleegkunde kan worden gedwongen mee te werken aan de toepassing van de artikelen 3 en 4. »</i></p>	<p><i>« Aucun praticien de l'art de guérir ou de l'art infirmier n'est tenu de concourir à l'application des articles 3 et 4. »</i></p>
Verantwoording	Justification
<p>Gesteld dat de uitdrukking « meewerken aan de toepassing » betekent « euthanasie toepassen », dan zijn de woorden « noch enige andere persoon » niet voldoende precies. Krachtens de artikelen 3 en 4 begaat alleen de arts die euthanasie toepast overeenkomstig de voorwaarden uit de artikelen 3 en 4, geen misdrijf. Dat impliceert dat in alle andere gevallen wel sprake is van een misdrijf. Eventueel zou de vervolgde persoon de objectieve verschoningsgrond van de noodtoestand kunnen aanvoeren. Door de vage bewoeringen lijkt artikel 6, eerste lid, te zeggen dat iedereen kan meewerken aan de toepassing van de wet. Het moet echter duidelijk zijn dat alleen de arts euthanasie kan toepassen overeenkomstig de in de wet vastgestelde voorwaarden.</p> <p>De woorden « meewerken aan de toepassing van de wet » kunnen ook slaan op de vereiste medewerking van de geraadpleegde artsen in het kader van de procedure bedoeld in de artikelen 3 en 4. In dat geval lijkt het ons nuttig te voorzien in de mogelijkheid van een gewetensbezwaar.</p> <p>Daarnaast moet uitdrukkelijk worden bepaald dat ook de beoefenaars van de verpleegkunde een gewetensbezwaar kunnen aanvoeren. Zij staan immers het dichtst bij de patiënt en de arts die de euthanasie uitvoert, zou om hun medewerking kunnen vragen.</p>	<p>Si les mots « concourir à l'application » signifient « pratiquer une euthanasie », les mots « ni aucune autre personne quelconque » sont trop vagues. En effet, en vertu des articles 3 et 4, seul un médecin qui pratique une euthanasie selon les conditions prévues aux articles 3 et 4 ne commet pas d'infraction. Cela implique que, dans tous les autres cas, il y a infraction. Éventuellement, la personne poursuivie pourra invoquer la cause de justification objective que constitue l'état de nécessité. En utilisant ces mots vagues, l'article 6, alinéa 1er, laisse supposer que toute autre personne quelconque peut concourir à l'application de la loi. Or, il doit être bien clair que seul le médecin peut pratiquer l'euthanasie selon les conditions prévues par la loi.</p> <p>Les mots « concourir à l'application de la loi » peuvent aussi viser la collaboration des médecins consultés requise, lors de la procédure visée aux articles 3 et 4. Dans ce cas, l'objection de conscience nous semble opportune.</p> <p>Il importe également de prévoir l'objection de conscience spécifiquement dans le chef des praticiens de l'art infirmier qui sont les personnes les plus proches du patient et dont le médecin qui pratique l'euthanasie pourrait requérir la collaboration.</p>
Nr. 635 VAN MEVROUW NYSSENS	Nº 635 DE MME NYSSENS
Art. 6	Art. 6
Dit artikel aanvullen als volgt :	Compléter cet article par ce qui suit :
<p><i>« De apotheker die wordt gevraagd om een euthanaserend product af te geven, moet vooraf op de hoogte worden gebracht van het voornemen van de voorschrijvende arts om euthanasie toe te passen.</i></p> <p><i>Om morele of levensbeschouwelijke redenen kan de apotheker weigeren een euthanaserend product af te geven of een ander product dat daarmee rechtstreeks verband houdt. »</i></p>	<p><i>« Le pharmacien à qui est demandée la délivrance d'un produit euthanasique doit être préalablement informé de l'intention du médecin prescripteur de pratiquer une euthanasie.</i></p> <p><i>Le pharmacien a le droit de refuser la délivrance d'un euthanasique ou de tout produit y étant directement lié, pour des raisons morales ou philosophiques. »</i></p>

Verantwoording	Justification
<p>De Algemene Pharmaceutische Bond (APB) heeft dit amendement voorgesteld. De in het voorgestelde artikel 6 gebruikte term «geneeskunde» slaat zowel op de geneeskunde als op de farmacie. Toch moeten gewetensbezwaren van apothekers duidelijker in de wet omschreven worden. Dit kan nuttig blijken voor apothekers in een voor het publiek toegankelijke apotheek buiten een ziekenhuis.</p>	<p>Cet amendement a été suggéré par l'APB. Le terme «art de guérir» utilisé dans l'article 6 proposé couvre tant l'art médical que l'art pharmaceutique. Il importe cependant que l'objection de conscience des pharmaciens soit plus amplement détaillée dans la loi. Cela peut s'avérer utile en ce qui concerne les pharmaciens travaillant dans des officines pharmaceutiques ouvertes au public, hors du contexte hospitalier.</p>
Nr. 636 VAN MEVROUW NYSSENS	Nº 636 DE MME NYSSENS
Art. 6	Art. 6
Hetvoorgestelde eerstelid van dit artikel aanvullen als volgt:	Compléter l'alinéa 1er de cet article parce qu'il suit :
<p><i>«Alleen de arts kan euthanasie toepassen als bedoeld in deze wet en volgens in de daarin vastgestelde voorwaarden. De arts kan de uitvoering van de euthanaserende handeling niet opdragen aan een beoefenaar van de verpleegkunde.»</i></p>	<p><i>«Seul le médecin peut pratiquer une euthanasie au sens et dans les conditions visées par la présente loi. Le médecin ne peut confier à un praticien de l'art infirmier l'exécution de l'acte euthanasique.»</i></p>
Verantwoording	Justification
<p>Er moet duidelijk worden bepaald dat het toepassen van euthanasie niet mag worden opgenomen in de lijst met technische prestaties van de verpleegkunde, en evenmin in de lijst van handelingen die een geneesheer kan toevertrouwen aan beoefenaars van de verpleegkunde, zelfs niet als hij de verantwoordelijkheid draagt en de controle uitoefent. Deze lijsten worden vastgelegd bij koninklijk besluit.</p>	<p>Il importe de préciser que l'acte euthanasique ne peut être repris dans la liste des prestations techniques de soins infirmiers ni dans la liste des actes pouvant être confiés par un médecin à des praticiens de l'art infirmier, même sous sa responsabilité et son contrôle. Ces listes sont fixées par arrêté royal.</p>
Nr. 637 VAN DE HEER GALAND EN MEVROUW DE T' SERCLAES	Nº 637 DE M. GALAND ET MME DE T' SERCLAES
(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)	(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)
Art. 5quater	Art. 5quater
In het voorgestelde derde lid van dit artikel, de woorden «kan zij bij gemotiveerde beslissing oordeelen dat de voorwaarden bepaald in de artikelen 3, 4 en 4bis niet zijn nageleefd en» vervangen door de woorden «kan zij tot een gemotiveerd besluit komen en».	À l'alinéa 3 de l'article 5quater proposé, remplacer les mots «juger que les conditions prévues par les articles 3 et 4bis n'ont pas été respectées, et» par les mots «décider de».
Verantwoording	Justification
<p>Het ligt niet in de bedoeling een rechterlijk orgaan in te stellen maar veelal een evaluatiecommissie. De voorgestelde wijziging geeft dat duidelijker weer.</p>	<p>Ne s'agit pas d'instituer un organe juridictionnel mais bien une commission d'évaluation, les termes proposés sont plus adéquats.</p>
Nr. 638 VAN DE HEER GALAND EN MEVROUW DE T' SERCLAES	Nº 638 DE M. GALAND ET MME DE T' SERCLAES
(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)	(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)
Art. 5quinquies	Art. 5quinquies
In het voorgestelde vierde lid van dit artikel, de woorden «zuiver technische» vervangen door de woorden «wetenschappelijk nuttige».	À l'alinéa 4 de l'article 5quinquies proposé, remplacer les termes «purement technique» par les mots «d'utilité scientifique».

Verantwoording

We geven de voorkeur aan deze termen omdat het niet om een zuiver technische handeling gaat, maar om een diepmenselijke aangelegenheid.

Justification

Les termes proposés sont préférés car il ne s'agit pas d'un acte purement technique mais bien d'une démarche qui doit être empreinte d'humanité.

Paul GALAND.
Nathalie de T' SERCLAES.

Nr. 639 VAN MEVROUW NYSSENS

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s. — Subsidiair amendement op amendement nr. 582 van mevrouw Nyssens)

Art. 5quater

Hetvoorgestelde artikel 5quater aanvullen met een § 2, luidende :

« § 2. De commissie kan alleen geldig beraadslagen en advies geven als alle leden aanwezig zijn.

In het advies van de commissie worden de verschillende standpunten vermeld. »

Verantwoording

— Wat het eerste lid van de voorgestelde § 2 betreft:

Als § 3 van artikel 5bis behouden blijft, moet worden bepaald dat de beraadslagingen en de adviezen van de commissie in het kader van haar controletaak, als bedoeld in artikel 5quater, slechts kunnen plaatsvinden respectievelijk worden gegeven als alle commissieleden aanwezig zijn. De commissie kan deze bevoegdheid niet aan een beperkte kamer overdragen en ermee volstaan het werk van deze kamer te bekraftigen.

— Wat het tweede lid van de voorgestelde § 2 betreft:

In navolging van de procedure vastgesteld voor het Belgisch Raadgevend Comité voor bio-ethiek, moeten in de adviezen van de commissie de verschillende standpunten worden vermeld.

Nr. 640 VAN MEVROUW NYSSENS

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s. — Subsidiair amendement op amendement nr. 582 van mevrouw Nyssens)

Art. 5quater

Hetvoorgestelde artikel 5quater aanvullen met een § 3 luidende :

« § 3. Alle adviezen van de commissie worden overgezonden aan de procureur des Konings van de plaats waar de patiënt overleden is. Deze kan, op eenvoudig verzoek, bij de commissie alle inlichtingen inwinnen of de mededeling van alle documenten vragen. »

Art. 5quater

Compléter l'article 5quater proposé par un § 2, rédigé comme suit :

« § 2. La commission ne peut délibérer et rendre un avis valablement que si la totalité de ses membres sont présents.

Les avis de la commission mentionnent les divers points de vue exprimés. »

Justification

— En ce qui concerne l'alinéa 1er du § 2 proposé:

Si le § 3 de l'article 5bis est maintenu, il est important de prévoir que les délibérations et les avis rendus par la commission dans le cadre de sa mission de contrôle visée à l'article 5quater ne peuvent avoir lieu que si l'ensemble des membres de la commission sont présents. La commission ne peut déléguer son pouvoir à une chambre restreinte et entériner purement et simplement le travail de cette chambre.

— En ce qui concerne l'alinéa 2 du § 2 proposé:

À l'instar de la procédure prévue par le Comité consultatif de bioéthique belge, les avis de la commission doivent rendre compte des divers points de vue exprimés.

Nº 640 DE MME NYSSENS

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts — Amendement subsidiaire à l'amendement n° 582 de Mme Nyssens)

Art. 5quater

Compléter l'article 5quater proposé par un § 3 rédigé comme suit :

« § 3. Tout avis de la commission est transmis au procureur du Roi du lieu du décès du patient. Celui-ci peut, sur simple demande, recueillir tout renseignement ou requérir la communication de tout document auprès de la commission. »

Verantwoording

De bevoegdheid van het openbaar ministerie om te vervolgen mag niet belemmerd worden. Voor een efficiënte rechtsbedeling is het echter ook niet raadzaam de registratielijstsystematisch naar de procureur des Konings te sturen. Amendement nr. 572 van de indiener van dit amendement bepaalt dat de wetsdokter een bufferrol kan spelen door een verslag op te stellen voor de procureur des Konings. De indieners van dit voorstel wensen deze rol toe te kennen aan de evaluatiecommissie. Als deze commissie echter, zoals bepaald in het voorgestelde artikel 5*quater*, de toepassing van de wet moet controleren en de registratielijsten moet inzamelen, moet zij haar vaststellingen doorgeven aan de bevoegde overheden, ongeacht of deze vaststellingen gunstig zijn voor de arts of niet. Dit amendement bepaalt daarom dat het advies van de commissie (en niet het gehele dossier) hoe dan ook wordt overgezonden aan de procureur des Konings bevoegd voor de plaats waar de patiënt overlijdt. Vervolgens beslist de procureur des Konings of hij het geval in detail gaat onderzoeken. De commissie moet antwoorden op elke vraag om inlichtingen of om mededeling van documenten die de procureur des Konings stelt, ook al betreft deze vraag een dossier waarover de commissie een gunstig advies heeft uitgebracht.

Justification

Il importe, d'une part, de ne pas entraver le pouvoir de poursuite du ministère public. D'autre part, il ne paraît pas opportun d'un point de vue d'efficacité judiciaire, que les documents d'enregistrement soient systématiquement renvoyés au procureur du Roi. L'amendement n° 572 de l'auteur du présent amendement prévoyait que le médecin légiste pourrait jouer un rôle de tampon en renvoyant un rapport au procureur du Roi. Les auteurs de la présente proposition souhaitent voir confier ce rôle à la commission d'évaluation. Toutefois, si la commission, comme le prévoit l'article 5*quater* proposé, est amenée à contrôler l'application de la loi, en collectant les divers documents d'enregistrement, elle se doit de communiquer ses constatations aux autorités compétentes, peu importe que ces constatations soient favorables ou non au médecin concerné. Le présent amendement prévoit donc que l'avis de la commission (et non le dossier dans son entièreté) est transmis, en tout état de cause, au procureur du Roi du lieu du décès du patient. Il appartient ensuite au procureur du Roi de décider s'il examine le cas de manière plus approfondie ou pas. La commission doit répondre à toute demande de renseignement ou de communication de document émanant du procureur du Roi, même si cette demande concerne un dossier pour lequel la commission aurait émis un avis favorable.

Nr. 641 VAN DE HEER DESTEXHE

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5*ter* - 1 (nieuw)

Een artikel 5*ter* - 1 (nieuw) invoegen, luidende :

*«Art. 5*ter* - 1. — Indien de patient in zijn wilsverklaring of in enig andere schriftelijke of mondelinge verklaring afgelegd voor een of meerdere getuigen de wil te kennen heeft gegeven dat zijn dossier niet aan de commissie wordt overgezonden, mag het niet worden overgezonden.»*

Nr. 642 VAN DE HEER DESTEXHE

(Subamendement op amendement nr. 624 van de heer Galand)

Art. 5*bis*

De voorlaatste zin van de voorgestelde § 2, derde lid, van dit artikel vervangen als volgt :

«De commissie wordt om het andere jaar voorgezet door een Nederlandstalige voorzitter en een Franstalige voorzitter.»

Clotilde NYSSENS.

Nº 641 DE M. DESTEXHE

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5*ter* - 1 (nouveau)

Insérer un article 5*ter*- 1 (nouveau) libellé comme suit :

*«Art. 5*ter* - 1. — Si le patient, dans sa déclaration anticipée ou par toute autre déclaration écrite ou orale devant témoin(s), a manifesté la volonté que son dossier ne soit pas transmis à la commission, il ne l'est pas.»*

Nº 642 DE M. DESTEXHE

(Sous-amendement à l'amendement n° 624 de M. Galand)

Art. 5*bis*

Faire précéder la phrase proposée de la phrase suivante :

«La commission est présidée alternativement chaque année par un président d'expression néerlandophone et par un président d'expression française.»

Alain DESTEXHE.

Nr. 643 VAN DE HEER VANDENBERGHE

(Subamendement op amendement nr. 479 van de heer Monfils c.s.)

Art. 6

De tweede zin van het eerste lid van het voorgestelde artikel vervangen door volgende bepaling:

«Geen beoefenaar van de geneeskunde, verpleegkundige noch enige andere persoon kan worden gedwongen of kan er zich toe verbinden uitvoering of medewerking te verlenen aan een verzoek tot euthanasie.

Geen enkele burgerlijke of militaire medische of verzorgingsinstelling kan worden gedwongen of kan er zich toe verbinden uitvoering of medewerking te verlenen aan een verzoek tot euthanasie.»

Verantwoording

Het is noodzakelijk te voorzien dat niet enkel artsen, maar ook verpleegkundigen of derden (vertrouwenspersoon, getuigen, ...) niet kunnen gedwongen worden hun medewerking te verlenen aan de uitvoering van een verzoek tot euthanasie.

Bovendien moet worden voorzien dat geen van deze personen een verbintenis kan sluiten tot het uitvoeren van euthanasie (zij het in het kader van een overeenkomst met de medische instelling waar de arts tewerkgesteld is, zij het in een voorafgaandelijk contract met de patiënt, of diens naasten).

Elke verzorgende instelling of ziekenhuis moet over de mogelijkheid beschikken te voorzien dat in haar instelling geen euthanasiepraktijk zoals voorzien in deze wet wordt toegepast.

Nr. 644 VAN DE HEER VANDENBERGHE

(Subamendement op amendement nr. 479 van de heer Monfils c.s.)

Art. 6

Het eerste lid van het voorgestelde artikel aanvullen als volgt:

«Elke burgerlijke of militaire medische of verzorgingsinstelling kan weigeren uitvoering of medewerking te verlenen aan een verzoek tot euthanasie.»

Verantwoording

Elke verzorgende instelling of ziekenhuis moet over de mogelijkheid beschikken te voorzien dat in haar instelling geen euthanasiepraktijk zoals voorzien in deze wet wordt toegepast.

Hugo VANDENBERGHE.

Nº 643 DE M. VANDENBERGHE

(Sous-amendement à l'amendement n° 479 de M. Monfils et consorts)

Art. 6

Remplacer la deuxième phrase de l'alinéa 1er proposé par la disposition suivante :

«Aucun praticien de l'art de guérir, aucun infirmier ni aucune autre personne ne peuvent être obligés ni s'engager à donner suite à une demande d'euthanasie ou à collaborer à l'exécution d'une telle demande.

Aucun établissement médical ni aucun établissement de soins, civil ou militaire, ne peuvent être obligés ni s'engager à donner suite à une demande d'euthanasie ou à collaborer à l'exécution d'une telle demande.»

Justification

Il est nécessaire de prévoir que non seulement les médecins, mais aussi les infirmiers ou les tiers (personne de confiance, témoins) ne peuvent être tenus de collaborer à l'exécution d'une demande d'euthanasie.

En outre, il y a lieu de prévoir qu'aucune de ces personnes ne peut s'engager à exécuter une demande d'euthanasie (que ce soit dans le cadre d'une convention avec l'établissement médical qui occupe le médecin ou dans le cadre d'un contrat préalablement conclu avec le patient ou ses proches).

Tout établissement de soins ou hôpital doit avoir la possibilité de prévoir qu'il ne pratique pas d'euthanasie au sens prévu par la loi proposée.

Nº 644 DE M. VANDENBERGHE

(Sous-amendement à l'amendement n° 479 de M. Monfils et consorts)

Art. 6

Compléter l'alinéa 1er de l'article proposé par la phrase suivante :

«Tout établissement médical ou de soins, civil ou militaire, peut refuser de donner suite à une demande d'euthanasie ou de collaborer à l'exécution d'une telle demande.»

Justification

Tout établissement de soins ou hôpital doit avoir la possibilité de prévoir qu'il ne pratique pas d'euthanasie au sens prévu par la loi proposée.

Nr. 645 VAN DE HEREN GALAND EN DESTEXHE

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5ter

In dit artikel :

A. In het voorgestelde tweede lid, de woorden «twee delen» vervangen door de woorden «drie leden». De woorden «Het bevat de volgende gegevens» en het woord «1°» vervangen als volgt: «*Het bevat de naam, de voornamen en de woonplaats van de patiënt.*»

B. In hetzelfde lid, het 2° vernummeren tot 1° en doen voorafgaan door de bepaling «*Het tweede deel moet door de arts worden verzegeld. Het bevat de volgende gegevens: ‘Het 3°, 4° en 5° vernummeren tot het 2°, 3° en 4°.*

C. In het voorgestelde derde lid, de woorden «Dit eerste deel is vertrouwelijk en wordt» vervangen door de woorden «*Deze eerste twee delen zijn vertrouwelijk en worden*».

D. In hetzelfde lid, de tweede volzin van het derde lid vervangen als volgt: «*Het eerste deel blijft vertrouwelijk. Van het tweede deel kan alleen inzage worden genomen na beslissing van de commissie.*»

E. In het voorgestelde vierde lid, de woorden «*Het tweede deel*» vervangen door de woorden «*Het derde deel*».

Verantwoording

Dit amendement strekt ertoe de anonimiteit van de patiënt te waarborgen. De commissie behoeft enkel de gegevens te kennen die zij nodig heeft voor haar beoordeling.

Nr. 646 VAN DE HEER GALAND

(Subamendement op amendement nr. 469 van mevrouw Nyssens)

Art. 5quater

De woorden «twee delen» vervangen door de woorden «drie delen».

Verantwoording

In overeenstemming met amendement nr. 645 waarin drie delen worden voorgesteld.

Nº 645 DE MM. GALAND ET DESTEXHE

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5ter

Apporter à l'article 5ter proposées les modifications suivantes :

A. À l'alinéa 2, remplacer les mots «deux parties» par les mots «trois parties» et supprimer les mots «les données suivantes», ainsi que le mot «1°».

B. Au même alinéa, faire précéder le 2°, qui devient le 1°, des mots «*La deuxième partie doit être scellée par le médecin. Elle contient les données suivantes : ‘renuméroter les 3° à 5° en 2° à 4°.*

C. À l'alinéa 3, remplacer les mots «ce premier volets est» par les mots «*ces deux premiers volets sont*», et remplacer les mots «Il est» par les mots «*Ils sont*».

D. Au même alinéa, au début de la deuxième phrase, remplacer le mot «Il» par les mots «*Le premier volet reste confidentiel tandis que le deuxième volet ...*

E. Au début de l'alinéa 4, remplacer les mots «la deuxième» par les mots «*la troisième*».

Justification

Permettre que l'anonymat du patient puisse être préservé. La commission n'a à connaître que des données qui lui permettent de se forger son appréciation et son évaluation.

Paul GALAND.
Alain DESTEXHE.

Nº 646 DE M. GALAND

(Sous-amendement à l'amendement n° 469 de Mme Nyssens)

Art. 5quater

Remplacer les mots «deuxième volet» par les mots «troisième volet».

Justification

Par rapport à l'amendement prévoyant trois volets.

Nr. 647 VAN DE HEER GALAND

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5quater

In de derde volzin van het eerste lid van het voorgestelde artikel, tussen «anonimiteit» en de woorden «op te heffen», de woorden «van het tweede deel» invoegen. De vierde volzin vervangen als volgt: «Zij neemt dan kennis van dit deel.»

Verantwoording

In overeenstemming met amendement nr. 645.

Nr. 648 VAN MEVROUW VANLERBERGHE C.S.

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5quater

In het derde lid van het voorgestelde artikel de woorden «de artikelen 3, 4 en 4bis» vervangen door de woorden «deze wet».

Verantwoording

Alle voorwaarden van de wet moeten door de arts worden nageleefd, ook die welke verband houden met de wijze van invullen van het registratiedocument.

Myriam VANLERBERGHE.
Philippe MAHOUX.
Jacinta DE ROECK.
Jeannine LEDUC.
Jan REMANS.
Paul GALAND.
Jean-Pierre MALMENDIER.

Nr. 649 VAN DE HEER MAHOUX C.S.

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5quater

In de Franse tekst van het derde lid van het voorgestelde artikel, het woord «juger» vervangen door het woord «considérer».

Nº 647 DE M. GALAND

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5quater

À l'alinéa 1er de l'article 5quater proposé, insérer, après les mots «lever l'anonymat», les mots «du deuxième volet» et remplacer les mots «du premier volet du document d'enregistrement» par les mots «de celui-ci».

Justification

Cohérence avec un amendement précédent.

Paul GALAND.

Nº 648 DE MME VANLERBERGHE ET CONSORTS

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5quater

À l'alinéa 3 de l'article 5 proposé, remplacer les mots «les articles 3, 4 et 4bis» par les mots «la présente loi».

Justification

Le médecin doit respecter toutes les conditions prévues par la loi, y compris celles qui portent sur la manière dont le document d'enregistrement doit être complété.

Nº 649 DE M. MAHOUX ET CONSORTS

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5quater

Dans le texte français de l'alinéa 3 de l'article 5quater proposé, remplacer le mot «juger» par le mot «considérer».

Philippe MAHOUX.
Jean-Pierre MALMENDIER.
Jacinta DE ROECK.
Myriam VANLERBERGHE.
Paul GALAND.
Jeannine LEDUC.

Nr. 650 VAN MEVROUW VANLERBERGHE C.S.

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

HOOFDSTUK IVbis (nieuw)**Hetopschriftvanhetvoorgesteldehoofdstuk IVbis (nieuw) vervangen als volgt:**

«De Federale Controle- en evaluatiecommissie.»

Verantwoording

De indieners hebben de evaluatiecommissie een volwaardige controletaak toegewezen. Dit moet duidelijk verwoord worden.

Myriam VANLERBERGHE.
Jeannine LEDUC.
Jean-Pierre MALMENDIER.
Jacinta DE ROECK.
Jan REMANS.
Philippe MAHOUX.

Nr. 651 VAN DE HEER MAHOUX C.S.

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5quater**Het laatste lid van dit artikel vervangen als volgt:**

«Oordeelt de commissie bij beslissing genomen door een tweederde meerderheid dat de in deze wet bepaalde voorwaarden niet zijn nageleefd, dan zendt zij het dossier over aan de procureur des Konings van de plaats van overlijden van de patiënt.»

Verantwoording

Preciezer geformuleerd.

Nr. 652 VAN DE HEER VANDENBERGHE

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5decies (nieuw)**Een artikel 5decies (nieuw) invoegen, luidend als volgt:**

«Art. 5decies. — De commissie is verplicht aan de procureur des Konings desgevraagd alle inlichtingen te verstrekken welke hij nodig heeft.»

Nº 650 DE MME VANLERBERGHE ET CONSORTS

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

CHAPITRE IVbis (nouveau)**Remplacer l'intitulé du chapitre IVbis (nouveau) proposé, par ce qui suit :**

«La commission fédérale de contrôle et d'évaluation.»

Justification

Les auteurs ont attribué à la commission d'évaluation une mission de contrôle à part entière. Il y a lieu de le dire clairement.

Nº 651 DE M. MAHOUX ET CONSORTS

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5quater**Remplacer le dernier alinéa de l'article 5quater proposé, par ce qui suit :**

«Lorsque, par décision prise à la majorité des deux tiers, la commission considère que les conditions prévues par la présente loi n'ont pas été respectées, elle envoie le dossier au procureur du Roi du lieu du décès du patient.»

Justification

Une rédaction plus précise.

Philippe MAHOUX.
Jeannine LEDUC.
Jan REMANS.
Jacinta DE ROECK.
Jean-François ISTASSE.

Nº 652 DE M. VANDENBERGHE

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5decies (nouveau)**Insérer un article 5decies (nouveau), libellé comme suit :**

«Art. 5decies. — La commission est tenue de fournir au procureur du Roi qui en fait la demande toutes les informations dont il a besoin.»

Verantwoording	Justification
Toepassing van artikel 151 van de Grondwet.	Application de l'article 151 de la Constitution.
Hugo VANDENBERGHE.	
Nr. 653 VAN DE HEER VANKRUNKELSVEN	Nº 653 DE M. VANKRUNKELSVEN
(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)	(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)
Art. 5bis	Art. 5bis
Paragraaf 3 van het voorgestelde artikel vervangen als volgt:	Remplacer le paragraphe 3 de l'article proposé, comme suit :
« § 3. De commissie stelt haar huishoudelijk reglement op. Voor de uitoefening van haar controles taken, bedoeld in artikel 5quater, kan de commissie uit haar leden een Nederlandstalige en een Franstalige kamer samenstellen. »	« § 3. La commission arrête son règlement d'ordre intérieur. Pour l'exercice de ses missions de contrôle, visées à l'article 5quater, la commission peut constituer en son sein une chambre française et une chambre néerlandaise. »
Verantwoording	Justification
Zie de verantwoording bij het amendement nr. 654.	Voir la justification de l'amendement n° 654.
Nr. 654 VAN DE HEER VANKRUNKELSVEN	Nº 654 DE M. VANKRUNKELSVEN
(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)	(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)
Art. 5quater	Art. 5quater
Aan het voorgestelde artikel de volgende wijzigingen aanbrengen :	Apporter les modifications suivantes à l'article proposé :
A. In het eerste lid, de eerstezin vervangen als volgt :	A. À l'alinéa 1er, remplacer la première phrase comme suit :
« Binnen de evaluatiecommissie onderzoekt iedere kamer, respectievelijk voor de Vlaamse en de Franse Gemeenschap, het volledig ingevulde registratiedocument dat haar door de behandelende arts is overgezonden. »	« Au sein de la commission d'évaluation, chaque chambre examine, respectivement pour la Communauté française et la Communauté flamande, le document d'enregistrement dûment complété que lui communique le médecin. »
B. In de derde en in de vijfde zin van het eerste lid, het woord « commissie » vervangen door het woord « kamer ».	B. Aux troisième et cinquième phrases de l'alinéa 1er, remplacer le mot « commission » par le mot « chambre ».
C. In het tweede lid, het woord « commissie » vervangen door het woord « kamer ».	C. À l'alinéa 2, remplacer le mot « commission » par le mot « chambre ».
Verantwoording	Justification
Om een goede werking van de commissie te garanderen, is een werking in kamers aangewezen.	Pour garantir le bon fonctionnement de la commission, il est indiqué de prévoir qu'elle travaillera par chambres.

Nr. 655 VAN DE HEER VANKRUNKELSVEN

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5bis

Aan § 2 van het voorgestelde artikel een nieuw lid toevoegen, dat luidt als volgt:

«*De commissie kan slechts geldig beslissen als twee derden van de leden aanwezig zijn.*»

Verantwoording

Er wordt vervolgens een quorum voorzien om geldig te beslissen.

Nr. 656 VAN DE HEER VANKRUNKELSVEN

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5ter

In het vierde lid, 10º, van het voorgestelde artikel, na het woord «artsen», het woord «het advies» toevoegen.

Verantwoording

De evaluatiecommissie dient op de hoogte te zijn van het advies dat de arts(en) uitbrengt(en) omtrent de vraag om euthanasie.

Patrik VANKRUNKELSVEN.

Nr. 657 VAN DE HEER ISTASSE

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5quater

In de Franse tekst van de tweede volzin van § 1 van dit artikel, het woord «contrôle» vervangen door het woord «vérifie».

Verantwoording

Nauwkeuriger formulering van de Franse tekst van dit artikel.

Nº 655 DE M. VANKRUNKELSVEN

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5bis

Au § 2 de l'article proposé, ajouter un alinéa nouveau, rédigé comme suit :

«*La commission ne peut délibérer valablement qu'à la condition que les deux tiers de ses membres soient présents.*»

Justification

Il n'est pas prévu de quorum de présence à respecter pour que la commission puisse délibérer valablement.

Nº 656 DE M. VANKRUNKELSVEN

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5ter

À l'alinéa 4, 10º, de l'article proposé, après les mots «des médecins consultés,» insérer le mot «l'avis».

Justification

La commission d'évaluation doit avoir connaissance de l'avis qui a été rendu par le ou les médecins sur la demande d'euthanasie.

Nº 657 DE M. ISTASSE

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5quater

Dans la 2e phrase de l'article 5quater proposé, remplacer le mot «contrôle» par le mot «vérifie».

Justification

Précision dans le dispositif français de cet article sans modification du texte néerlandais.

Jean-François ISTASSE.

Nr. 658 VAN MEVROUW de T' SERCLAES C.S.

(Subamendement op amendement nr. 18 van mevrouw De Roeck c.s.)

Art. 5sexies

Dit artikel aanvullen als volgt:

«De commissie houdt zitting in de Senaat en maakt gebruik van de diensten van de Senaat bij het uitvoeren van haar wettelijke opdrachten.»

Verantwoording

Om de onafhankelijkheid van de controle- en evaluatiecommissie te waarborgen, is het verkiezelijk dat zij onderdak vindt in de Senaat.

Art. 6

In dit artikel :

A. In het eerste lid, de woorden «, tweede lid» doen vervallen.

B. Het tweede en derde lid doen vervallen.

Verantwoording

Het is voldoende hier het principe van gewetensbezwaren voor beoefenaars van de geneeskunde op te nemen.

De arts heeft voor de rest binnen zijn dialoog met de patiënt de mogelijkheid zijn mening te geven over een bezwaar op grond van de medische toestand van de patiënt.

Nr. 660 VAN MEVROUW de T' SERCLAES

Art. 7bis (nieuw)

Een artikel 7bis (nieuw) invoegen, luidende :

«Art. 7bis. — De arts die euthanasie heeft toegepast, deelt meteen de doodsoorzaak mee aan een wetsdokter die hiertoe is aangewezen door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg van het gerechtelijk arrondissement waarin de euthanasie is toegepast.»

Verantwoording

De controle als bepaald in het wetsvoorstel biedt geen garantie voor de doorzichtigheid van gevallen van overlijden door eutha-

Nº 658 DE MME de T' SERCLAES ET CONSORTS

(Sous-amendement à l'amendement n° 18 de Mme De Roeck et consorts)

Art. 5sexies

Compléter l'article 5sexies proposé parce qu'il suit :

«La commission siège au Sénat et bénéficie de ses services en vue de l'accomplissement de ses missions légales.»

Justification

Afin de garantir l'indépendance de la commission de contrôle et d'évaluation, il est préférable qu'elle soit située au Sénat.

Nathalie de T' SERCLAES.
Paul GALAND.
Alain DESTEXHE.

Nº 659 DE MME de T' SERCLAES

Art. 6

Apporter à cet article les modifications suivantes :

A. À l'alinéa premier, supprimer les mots «, alinéa 2».

B. Supprimer les alinéas 2 et 3.

Justification

Il suffit de prévoir ici le principe de l'objection de conscience pour les praticiens de l'art de guérir.

Pour le reste, c'est dans le cadre du dialogue patient-médecin que ce dernier aura l'occasion de faire valoir son avis pour ce qui a trait à une objection basée sur la situation médicale du patient.

Nº 660 DE MME de T' SERCLAES

Art. 7bis (nouveau)

Insérer un article 7bis nouveau, rédigé comme suit :

«Art. 7bis. — Le médecin qui a pratiqué une euthanasie notifie immédiatement la cause du décès à un des médecins légistes désignés à cet effet par le président du tribunal de première instance de l'arrondissement judiciaire où l'euthanasie a été pratiquée.»

Justification

Le contrôle tel que prévu dans la proposition de loi ne garantit en rien la transparence en matière de décès par euthanasie ni que

nasie en garandeert evenmin dat dokters aangifte doen van deze gevallen. Er moet dus, net als in Nederland, in een bijkomende procedure worden voorzien.

Nr. 661 VAN MEVROUW de T' SERCLAES

Art. 9

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 9. — Artikel 77 van het Burgerlijk Wetboek wordt aangevuld als volgt:

«In geval van overlijden door het ingrijpen van een arts krachtens de bepalingen van de wet van ... betreffende de euthanasie, kan het verlof tot teraardebestelling eerst worden afgegeven nadat de arts aan wie de arts de doodsoorzaak heeft meegedeeld, zijn toestemming heeft gegeven.»

Verantwoording

De controle als bepaald in het wetsvoorstel biedt geen garantie voor de doorzichtigheid van gevallen van overlijden door euthanasie en garandeert evenmin dat artsen bij de commissie aangifte doen van deze gevallen. Er moet dus, net als in Nederland, in een tweevoudige controle worden voorzien. De voorgestelde regeling legt ook een verantwoordelijkheid bij de wetsdokter die er zo op kan toezien dat de arts het registratiедocument invult dat de commissie vraagt bij overlijden door euthanasie.

les médecins déclareraient ceux-ci. Il y a donc lieu de prévoir une procédure complémentaire comme c'est le cas aux Pays-Bas.

Nº 661 DE MME de T' SERCLAES

Art. 9

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 9. — L'article 77 du Code civil est complété par l'alinéa suivant:

«En cas de décès survenu à l'intervention d'un médecin en vertu des dispositions de la loi du ... relative à l'euthanasie, l'autorisation d'inhumer est soumise à l'accord préalable du médecin auquel le médecin aura notifié la cause du décès.»

Justification

Le contrôle prévu dans la proposition de loi ne garantit pas la transparence en matière de décès par euthanasie, ni le fait que les médecins feront déclaration à la commission. Il y a donc lieu de prévoir, comme c'est le cas aux Pays-Bas, un double contrôle. Le système proposé responsabilise aussi le médecin légiste qui pourra de cette manière veiller à ce que le médecin complète le document d'enregistrement prévu par la commission en cas de décès par euthanasie.

Nathalie de T' SERCLAES.